

Uddannelsesprogram

Specialpsykologuddannelsen i Psykiatri Region Nordjylland

Introduktions- og hoveduddannelsesforløb

Indhold

1 Specialet voksenpsykiatri	2
Psykiatrien i Region Nordjylland	2
Uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri	3
Præsentation af uddannelsesstederne	3
Uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri Region Nordjylland	6
2 Ansvarsfordeling	9
Uddannelsesansvarlig specialpsykolog, hovedvejleder, vejleder og chefpsykolog	9
I/H-psykologens rolle og arbejdsfunktioner	11
3 Lærings- og evalueringsstrategier	12
Læringsstrategier	12
Evalueringsstrategier	14
4 Beskrivelse af uddannelsesforløbet i relation til national målbeskrivelse	15
Obligatoriske kurser for specialpsykologuddannelsen	15
Fokuserede ophold	16
Forskningstræning og forskningsprojekt	16

1 Specialet voksenpsykiatri

I specialet voksenpsykiatri varetages forebyggelse, undersøgelse, diagnostik og behandling af psykiske lidelser og forstyrrelser hos personer, der er 18 år eller ældre.

Voksenpsykiatriens diagnostiske spektrum omfatter alle psykiske lidelser og forstyrrelser beskrevet i ICD-10, herunder blandt andet psykoselidelser, affektive lidelser, angstlidelser og personlighedsforstyrrelser samt dobbeltdiagnoser.

Målgruppen består generelt af personer med moderat til svære psykiske lidelser, hvis psykiske tilstand og problematik er af en sådan art, at de ikke på tilfredsstillende vis kan behandles hos praktiserende læge, privatpraktiserende psykolog m.v.

Ætiologien vil i de fleste tilfælde være multifaktoriel og betinget af biologiske, psykologiske, sociale og kulturelle faktorer. For at kunne differentiere mellem normal og patologisk udvikling er det en forudsætning at have et indgående kendskab til generelle udviklingspsykologiske aspekter ved menneskets udvikling. De to sidstnævnte områder omfattes ikke af uddannelsen til specialpsykolog, men må forventes at være erhvervet som led i universitetsuddannelsen til psykolog.

Voksenpsykiatrisk behandling indeholder mange komponenter: Psykofarmakologisk behandling, psykoterapi, miljøterapi, psykoedukation, sociale støtteforanstaltninger m.m. Undervisning om disse behandlingsformer vil indgå i uddannelsen til specialpsykolog.

Psykiatrien i Region Nordjylland

Region Nordjylland dækker et areal på ca. 7933 km² med cirka 595.000 indbyggere. Psykiatrien i Region Nordjylland består af 5 afdelinger: Almenpsykiatrisk Afdeling Nord, Almenpsykiatrisk Afdeling Syd, Retspsykiatrisk Afdeling, Ældrepsykiatrisk Afdeling samt Børne- og Ungepsykiatrisk Afdeling.

Optageområde for Almenpsykiatrisk Afdeling Syd udgøres af Aalborg Kommune, Mariagerfjord Kommune, Rebild Kommune og Vesthimmerland Kommune. Der er to lokationer i Aalborg med såvel sengeafsnit og ambulatorier, og flere af ambulatorierne har regionsfunktion. Den Psykiatriske Skadestue er beliggende i Aalborg.

Optageområde for Almenpsykiatrisk Afdeling Nord udgøres af Morsø Kommune, Thisted Kommune, Jammerbugt Kommune, Brønderslev Kommune, Hjørring Kommune, Frederikshavn Kommune og Læsø Kommune. Hovedlokationen er i Brønderslev, hvor der er sengeafsnit og ambulatorier, hvoraf ét ambulatorie har regionsfunktion. Der er endvidere lokationer i Thisted og Frederikshavn, som hver især har almenpsykiatrisk sengeafsnit og almenpsykiatrisk ambulatorium. Der er såkaldte træffesteder i Hjørring og Brovst, hvor behandling kan foregå.

Retspsykiatrisk Afdeling ligger i Aalborg og har sengeafsnit og ambulatorium og har funktion udover regionen, da den også dækker dele af Region Midtjylland.

Ældrepsykiatrisk Afdeling har regionsfunktion og ligger i Brønderslev og har sengeafsnit og to ambulatorier.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling er beliggende i Aalborg og består af ambulatorier, dagafsnit, et udgående team og en rådgivningsenhed og dertil ét sengeafsnit.

Psykiatrien i Region Nordjylland har tre typer psykologer, og der kan læses mere via dette link: [Psykolog](#)

Uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri

Efter opnået autorisation kan psykologer søge om uddannelsesforløb til specialpsykolog. Det er ikke et krav, at autorisation er opnået inden for psykiatrien. Uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri er en uddannelsesstilling og består af introduktionsuddannelse (12 måneder) samt hoveduddannelse (36 måneder).

Psykologens stillingsbetegnelse på introduktionsuddannelsen er I-psykolog og på hoveduddannelsen H-psykolog. Samlet benævnes de I/H-psykologer.

For at sikre et smidigt og sammenhængende uddannelsesforløb opslås introduktionsstilling og hoveduddannelsesstilling som et sammenhængende 4-årigt uddannelsesforløb. Ved at sikre mulighed for direkte videreførelse af uddannelsesforløbet fra introduktionsuddannelse til hoveduddannelse undgås risiko for forlængelse det samlede uddannelsesforløb. Videreførelse af uddannelsen efter introduktionsstilling forudsætter indstilling om videreførelse af den uddannelsesansvarlige psykolog på baggrund af dokumenteret opnåelse af alle kompetencer i såvel introduktionsuddannelsens kliniske som teoretiske målsætning.

Præsentation af uddannelsesstederne

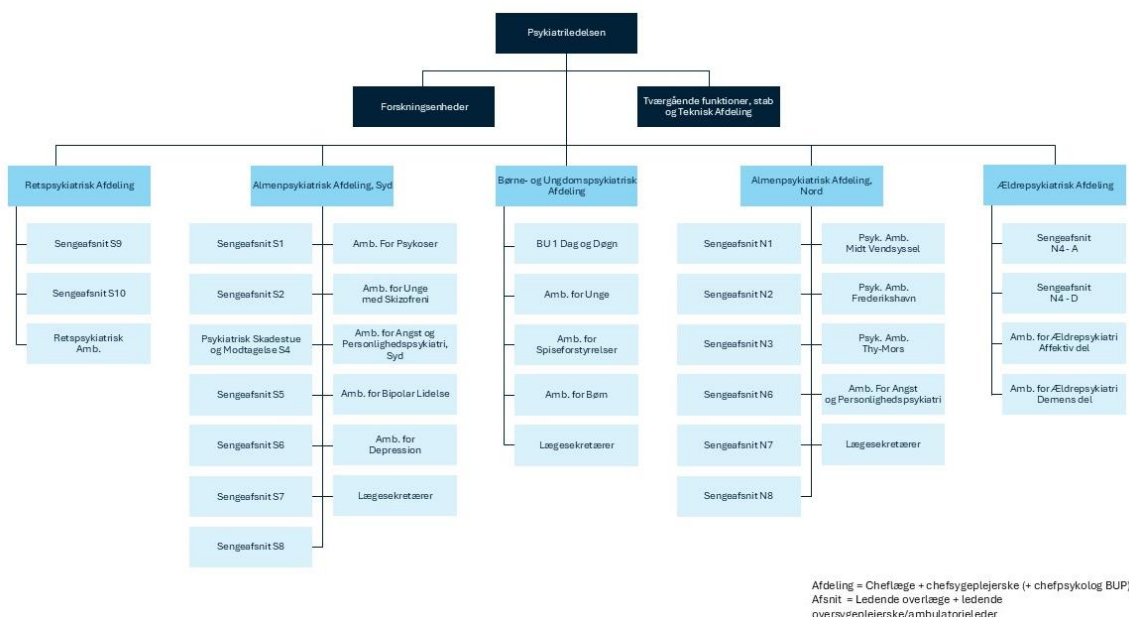
Uddannelsesstedet for specialpsykologuddannelsen i voksenpsykiatri er Psykiatrien i Region Nordjylland.

Ved ansættelse får man funktion i enten Almenpsykiatrisk Afdeling Nord eller Almenpsykiatrisk Afdeling Syd, og dette bevares igennem den fireårige uddannelse.

I/H-psykologerne skal på fokuserede ophold i Retspsykiatrisk Afdeling, Ældrepsykiatrisk Afdeling og i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.

I/H-psykologerne ledes af chefpsykolog, der fungerer som chefpsykolog for både Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Almenpsykiatrisk Afdeling Syd, og som er del af udvidet afdelingsledelse i de fire afdelinger i voksenpsykiatrien. To uddannelsesansvarlige specialpsykologer i henholdsvis Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd varetager det fælles uddannelsesprogram for I/H-psykologer. Det er chefpsykologen og de uddannelsesansvarlige specialpsykologers ansvar at sikre en ensartet uddannelse på højt fagligt niveau.

Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syds funktioner, personale, patientgrundlag og organisering

Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd har en bred personalesammensætning, som består af forskellige faggrupper som psykologer, læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, socialrådgivere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, pædagoger, musikterapeuter, diætister, aktivitetsmedarbejdere, peermedarbejdere, sekretærer, stabsmedarbejdere m.fl.

Afdeling Syd

- Sengeafsnit S1: Åbent afsnit for patienter over 35 år med skizofreni og psykoselidelser
- Sengeafsnit S2: Åbent afsnit for patienter i alderen 18-35 år med skizofreni og psykoselidelser
- Modtageafsnit S4: Patienter modtages til kortere indlæggelse fra Psykiatrisk Skadestue mhp. at afklare patienternes tilstand og eventuelle behandlingsbehov
- Intensivt Sengeafsnit S5: Lukket afsnit for patienter, der akut har brug for intensiv pleje og behandling. Nogle indlæggelser er med tvang.
- Intensivt Sengeafsnit S6: Lukket afsnit for patienter med forskellige psykiske lidelser, der har brug for intensiv pleje og behandling.
- Sengeafsnit S7: Åbent affektivt sengeafsnit for patienter med depression, mani og bipolar lidelse. En del af sengeafsnittet er for voksne patienter med spiseforstyrrelse.
- Sengeafsnit S8: Åbent affektivt sengeafsnit for patienter med depression, mani og bipolar lidelse.
- Ambulatorium for Psykoser: I ambulatoriet undersøges og behandles forskellige former for skizofreni samt andre tilstande med psykose såsom symptomer som hallucinationer og vrangforestillinger.
- Ambulatorium for Unge med Skizofreni (OPUS): OPUS undersøger og behandler patienter i alderen 18-35 år, der er nydiagnosticeret med skizofreni.

- Ambulatorium for Angst og Personlighedspsykiatri: Ambulatoriet består af flere enheder, som undersøger og behandler patienter med forskellige former for personlighedsforstyrrelser, OCD, PTSD, angsttilstande og ADHD.
- Ambulatorium for Bipolar Lidelse: Ambulatoriet undersøger og behandler patienter med bipolar lidelse samt tilstande med mani.
- Ambulatorium for Depression: Ambulatoriet undersøger og behandler patienter med depression, som er vurderet til at være af moderat til svær grad.
- Ambulatorium for Spiseforstyrrelse: Ambulatoriet er tilknyttet Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, men varetager også den ambulante undersøgelse og behandling af voksne med spiseforstyrrelser af moderat til svær grad.
- Enhed for Selvmordsforebyggelse: Enheden behandler personer, der har forsøgt selvmord eller har vedvarende tanker om selvmord, og som ikke umiddelbart vurderes at være tilhøre Psykiatriens målgruppe. Enheden har adresse i Aalborg (Syd) og kan derudover tilbyde behandling i Thisted (Nord), Frederikshavn (Nord) og Hobro.

Afdeling Nord

- Sengeafsnit N1: tilbud om længerevarende indlæggelse med fokus på behandling og rehabilitering. Brønderslev.
- Sengeafsnit N2: Åbent sengeafsnit for patienter med psykose lidelser. Brønderslev.
- Sengeafsnit N3: Åbent sengeafsnit for patienter med affektive lidelser. Brønderslev.
- Sengeafsnit N5/N6 og Modtagelsen: lukket akut og intensivt almenpsykiatrisk sengeafsnit. Brønderslev.
- Sengeafsnit N7: Åbent almenpsykiatrisk sengeafsnit. Frederikshavn.
- Sengeafsnit N8: Åbent almenpsykiatrisk sengeafsnit. Thisted.
- Psykiatrisk Ambulatorium Midtvedssyssel: Ambulatoriet er opdelt i to specialer. Det ene speciale undersøger og behandler affektive lidelser samt undersøger og behandler ADHD og autisme (behandling for komorbid lidelse ved autisme). Det andet speciale undersøger og behandler psykoselidelser efter F-ACT modellen. Der er fokus på dobbeltdiagnosebehandling indenfor begge specialer.
- Psykiatrisk Ambulatorium Frederikshavn: Ambulatoriet er opdelt i to specialer. Det ene speciale undersøger og behandler affektive lidelser samt undersøger og behandler ADHD og autisme (behandling for komorbid lidelse ved autisme). Det andet speciale undersøger og behandler psykoselidelser efter F-ACT modellen. Der er fokus på dobbeltdiagnosebehandling indenfor begge specialer.
- Psykiatrisk Ambulatorium Thy Mors: Ambulatoriet er opdelt i to specialer. Det ene speciale undersøger og behandler affektive lidelser samt undersøger og behandler ADHD og autisme (behandling for komorbid lidelse ved autisme). Det andet speciale undersøger og behandler psykoselidelser efter F-ACT modellen. Der er fokus på dobbeltdiagnosebehandling indenfor begge specialer.
- Ambulatorium for Angst- og Personlighedspsykiatri: Ambulatoriet er opdelt i to teams. Det ene team undersøger og behandler patienter, der er ramt af forskellige angst- og tvangslidelser (Team for Angst og OCD). Det andet team undersøger og behandler patienter, der lider af forskellige personlighedsforstyrrelser (Team for personlighedsforstyrrelser).

Psykologgruppen i Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd spænder fra præautoriserede og autoriserede psykologer til specialpsykologer og specialister i enten psykoterapi, psykopatologi og neuropsykologi.

Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd har fokus på at sikre et godt og udviklende læringsmiljø for alle faggrupper i uddannelsesstillinger eller i andre specialistgivende forløb. Derudover arbejdes der generelt på at skabe gode rammer for både faglig og personlig udvikling af medarbejderne. Afdelingerne modtager praktikanter og studerende fra mange forskellige fagområder. Dette medvirker til at sikre fokus på uddannelse og udvikling i Psykiatrien i Region Nordjylland.

I Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd varetages psykofarmakologisk samt psykoterapeutisk og miljøterapeutisk behandling (individuelt og i gruppe). Ud over disse behandlingstiltag findes for indlagte og ambulante patienter tilbud i form af fysioterapi, musikterapi og ergoterapi. Derudover tilbydes pårørende mulighed for psykoedukative forløb, ligesom der er mulighed for samtaler for børn, der har psykisk syge pårørende.

Personalet i Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd indgår i jævnlig kontakt og formaliseret samarbejde omkring patienterne med kommunale sagsbehandlere, socialpsykiatrien (primært støttekontaktpersoner), praktiserende læger samt psykiatriske bofællesskaber/boformer m.m.

Uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri Region Nordjylland

I Almenpsykiatrisk Afdeling Nord opslås årligt én uddannelsesstilling til specialpsykolog i psykiatri, og i Almenpsykiatrisk Afdeling Syd opslås to uddannelsesstillinger til specialpsykolog i psykiatri.

Hver I/H-psykolog vil få udarbejdet en specifik uddannelsesplan for alle 4 år, som lever op til kravene i målbeskrivelsen. Fokus er at få mest muligt læringsudbytte for den enkelte og sikre, at I/H-psykologen får et bredt kendskab til psykiatriens målgruppe.

Rækkefølgen for tilknytning til de enkelte ambulatorier og sengeafsnit vil blive fastlagt i forhold til organisationens øvrige psykolog- og lægedækning. Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog vil her sikre, at I/H-psykologen gives de nødvendige kompetencegivende opgaver, at I/H-psykologens viden og færdigheder har den nødvendige progression i uddannelsen og sikres tilstrækkelig mulighed for mesterlære og vejledning på pågældende ambulatorier og sengeafsnit.

I/H-psykologen vil i det 4-årige uddannelsesforløb få kompetenceudvikling inden for hele psykiatriens spektrum af udredning, diagnostik og behandling. Hovedforløbet vil indeholde forløb i et specialafsnit på minimum 6 måneder og maksimalt 12 måneder. Dette vil enten være i Ambulatorium for Personlighedspsykiatri, Ældrepsykiatrisk Afdeling eller i Ambulatorium for Angst- og Tvangssygdomme i henholdsvis Almenpsykiatrisk Afdeling Nord og Syd. I løbet af den enkeltes uddannelse vil der være fokuserede ophold i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Retspsykiatrisk Afdeling og i Ældrepsykiatrisk Afdeling, se afsnit 4.2.

Uddannelsesforløbene i Afdeling Nord og Afdeling Syd kan variere. Forløbene tager udgangspunkt i Målbeskrivelsens krav om minimum 18 måneder på stationære afsnit med akutfunktion og et hurtigt patientflow. Fokuserede ophold af i alt max. 8 uger. Minimum 6 måneder i ambulant regi med diagnostisk udredning af patienter, hvor en væsentlig del er nyhenvist til psykiatrien. Maksimum 12 måneders og minimum 6 måneders ansættelse på specialafsnit.

Eksempel på 4-årigt uddannelsesforløb i Afdeling Nord:

Introduktionsuddannelsen:

- Psykiatrisk Ambulatorium Midtvendsyssel, psykose lidelser (6mdr.)
- Sengeafsnit N2, psykose lidelser (6mdr.)

Hoveduddannelsen:

- Sengeafsnit N5/N6, intensivt lukket afsnit (6mdr.). I løbet af de 6 mdr. afvikles 1 uges fokuseret ophold i Retspsykiatrien
- Psykiatrisk Ambulatorium Midtvendsyssel, affektive lidelser (12mdr.). I løbet af de 12 mdr. afvikles 2 ugers fokuseret ophold i Børne- Ungepsykiatrien¹.
- Sengeafsnit N3, affektive lidelser (6 mdr.). I løbet af de 6 mdr. afvikles 1 uges fokuseret ophold i Ældrepsykiatrien.
- Ambulatorium for Angst- og Personlighedspsykiatri, Team for Personlighedsforstyrrelser (12 mdr.).

¹ Der er givet dispensation til 2 ugers forløb i Børne- Ungepsykiatrien (jvf. Målbeskrivelsens krav om 4 uger). Der er i stedet 2 ugers fokuseret ophold i Børne- Ungepsykiatrien, 1 uge i Ældrepsykiatrien og 1 uge i Retspsykiatrien.

Eksempel på 4-årigt uddannelsesforløb i Afdeling Syd

Introduktionsuddannelsen:

- Ambulatorium for Depression (12mdr.)

Hoveduddannelsen:

- Sengeafsnit S1, psykose lidelser (12 mdr.) I løbet af de 12 mdr. afvikles 2 ugers fokuseret ophold i Børne- Ungepsykiatrien.
- Sengeafsnit S5, intensivt lukket afsnit (6 mdr.)
- Modtageafsnit S4 og Psykiatriske Skadestue (6mdr.)
- Sengeafsnit S7/S8, affektive lidelser (12mdr.). I løbet af de 12 mdr. afvikles 1 uges fokuseret ophold i Retspsykiatrien
- Ambulatorium for Angst og personlighedspsykiatri (12mdr.). I løbet af de 12 mdr. afvikles 1 uges fokuseret ophold i Ældrepsykiatrien.

2 Ansvarsfordeling

Aktuelle afsnit omhandler ansvarsfordelingen mellem chefpsykolog, uddannelsesansvarlige specialpsykologer, hovedvejleder, øvrige vejledere og supervisorer samt I/H-psykologer.

Uddannelsesansvarlig specialpsykolog, hovedvejleder, vejleder og chefpsykolog

Evalueringen af I/H-psykologen foregår i tæt samarbejde mellem en hovedvejleder og den uddannelsesansvarlige og eventuelt med input fra chefpsykologen.

Uddannelsesansvarlig specialpsykolog

Den uddannelsesansvarlige er specialpsykolog i psykiatri.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog har ansvaret for den overordnede koordinering af uddannelsesforløbet og for at udfærdige en samlet uddannelsesplan, som lever op til kravene i målbeskrivelsen. I/H-psykologen skal arbejde med et bredt spektrum af patienter og psykiatriske diagnoser, hvor især psykoselidelser, affektive lidelser, angstlidelser og personlighedsforstyrrelser skal indgå.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog er ansvarlig for at indgå samarbejdsaftaler med de sengeafsnit og ambulatorier, hvor I/H-psykologen skal have funktion eller skal på fokuseret ophold.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog følger I/H-psykologen og bistår vedkommende og ansættelsesstedet med tilrettelæggelse af et konkret uddannelsesforløb på baggrund af uddannelsesplanen og varetager ændringer, såfremt dette skulle være nødvendigt.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog har ansvar for afholdelse af evalueringsmøder med I/H-psykologen, hvor porteføljen gennemgås og status for uddannelsesforløbet fastlægges. Disse evalueringsmøder planlægges og gennemføres i tæt samarbejde med hovedvejlederen. Ved utilfredsstillende forløb er både I/H-psykologen og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige specialpsykolog.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i forhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen, har den uddannelsesansvarlige specialpsykolog til opgave at forsøge at afdekke de uddannelsesmæssige udfordringer og afhjælpe I/H-psykologens eventuelle vanskeligheder og udfordringer, finde en løsning samt rådgive uddannelsesstedet og I/H-psykologen omkring ændringer og tiltag. Dette gøres i samarbejde med chefpsykologen.

Hovedvejleder

Hovedvejlederen er specialpsykolog i psykiatri eller i slutningen af sin uddannelse dertil.

Hovedvejlederen har som ansvar at give relevant vejledning og supervision til I/H-psykologen baseret på den uddannelsesplan, der er lagt. Dette kræver et kendskab til og fortrolighed med specialpsykologuddannelsens samlede uddannelsesprogram samt til den enkelte I/H-psykologs uddannelsesplan. Uddannelsesplaner er individuelle, og hovedvejlederen skal have kendskab til de læringsmål og logbogspunkter, som er relevante på det givne tidspunkt. Med udgangspunkt heri yder hovedvejlederen supervision og hovedvejledning med fokus på kompetenceudvikling.

Hovedvejlederen indgår i et samarbejde med den uddannelsesansvarlige specialpsykolog. Der foretages evaluering af I/H-psykologens progression i forhold til viden og kompetencer, og der attesteres for det. Endvidere har hovedvejlederen ansvar for at orientere den uddannelsesansvarlige specialpsykolog om uhensigtsmæssige uddannelsesforløb og evt. bidrage til, hvordan der kan tilrettes og udvikles på det.

Klinisk vejleder

Den kliniske vejleder er ikke nødvendigvis en fast og udpeget vejlederfunktion, men kan være alle specialpsykologer, H-psykologer i slutningen af sin specialpsykologuddannelse, erfarne psykolog, speciallæge i psykiatri og H-læge i slutningen af sin speciallægeuddannelse. Klinisk vejledning kan således varetages af psykologer og læger, som er længere i deres uddannelsesforløb eller er mere erfarne end I/H-psykologen. Hvis det drejer sig om en psykolog eller læge med anden specialistretning, tilstræbes der minimum fem års praksiserfaring fra voksenpsykiatrien.

Klinisk vejledning foregår i det daglige kliniske arbejde, hvor der ikke blot gives feedback, men hvor den kliniske vejleder ligeledes forholder sig til I/H-psykologens kompetencer og progression.

Den kliniske vejleder orienterer hovedvejlederen og eventuelt den uddannelsesansvarlige specialpsykolog om vejledningsforløbet og udviklingen af I/H-psykologens kompetencer eller mangel på samme. Dette kan blandt andet ske i forbindelse med opstarts-, midtvejs- og slut-evalueringsmøder mellem hovedvejleder, klinisk vejleder og I/H-psykolog.

Chefpsykolog

Chefpsykologen er nærmeste leder for I/H-psykologerne og har den personaleadministrative ledelse og er arbejdsmiljøleder. Vurdering og ansættelse af psykologer til specialpsykologuddannelsen foregår i samarbejde med de uddannelsesansvarlige psykologer og andre relevante fagpersoner med chefpsykologen som formand for ansættelsesudvalget.

Chefpsykologen indgår i tæt samarbejde med de uddannelsesansvarlige psykologer omkring specialpsykologuddannelsen, blandt andet ved at sikre opdaterede uddannelsesprogrammer m.m. Hvis der er udfordringer eller utilfredsstillende forhold vedrørende I/H-psykologens funktion, deltager chefpsykologen efter behov i den uddannelsesansvarlige specialpsykologs rådgivning, ændringer og tiltag. Hvis dette ikke fører til de ønskede ændringer og forbedringer for I/H-psykologens arbejde og funktion, bærer chefpsykologen det overordnede ansvar for at gennemføre ændringer og tiltag, vurdering af videreførelse af uddannelsesforløbet og vurdering af eventuel afslutning af uddannelsesforløbet.

Chefpsykologen skal medvirke til at sikre løsning og implementering af opgaver og funktioner for I- og H-psykologer herunder fortsat udvikling og implementering af specialpsykologuddannelsen i Region Nordjylland.

I/H-psykologens rolle og arbejdsfunktioner

Generelt for introduktions- og hoveduddannelsen gælder, at I/H-psykologen under det samlede forløb skal opnå erfaring med undersøgelse, diagnostik, klinisk caseformulering og psykologisk behandling af patienter inden for de vigtigste hovedafsnit af ICD-10's psykiatriske diagnoser.

Det første år af specialpsykologuddannelsen, kaldet introduktionsuddannelsen, skal I-psykologen udvikle basale kompetencer i udredning, diagnostik, psykosocial intervention og psykologisk behandling. Supplerende skal der opnås viden om biologiske behandlingsprincipper. Det er en bred introduktion til psykiatrien, der opnås via et fokus på klinisk arbejde.

På hoveduddannelsens tre år styrkes H-psykologens kompetencer løbende. H-psykologen vil komme til at stifte bekendtskab med alle diagnosegrupper og vil gradvist kunne arbejde mere selvstændigt med en bred vifte af psykiatriske problemstillinger. H-psykologen kan selvstændigt analysere problemstillinger og planlægge undersøgelses- og behandlingsforløb. H-psykologen kan yde konsultativ bistand til eksterne samarbejdspartnere og indgå i forebyggelsesarbejde og regionale udvalgs- og arbejdsgrupper. H-psykologen kan påtage sig administrative opgaver og ledelsesansvar.

I forløbet af det 4-årige uddannelsesforløb skal der ske en progression i I/H-psykologens kompetencer, således at mere selvstændige og mere komplicerede opgaver vil kunne varetages. I/H-psykologen har ansvaret for løbende at opdatere sin logbog og sin samlede portefølje, herunder sørge for opdaterede registreringer vedrørende godkendte kompetencer. Hovedvejlederen giver relevant vejledning efter behov.

3 Lærings- og evalueringsstrategier

Lærings- og kompetenceudvikling foregår i et samspil mellem klinisk praksis, teoretisk undervisning, supervision og vejledning. I/H-psykologen modtager såvel klinisk vejledning fra sit ambulatorium/sengeafsnit, hovedvejledning fra en specialpsykolog eller erfaren H-psykolog samt vejledning eller samtaler med den uddannelsesansvarlige specialpsykolog. Heri vægtes I/H-psykologens egen evaluering af de forhold, som gives under uddannelsesforløbet og herunder blandt andet vejledning, supervision og klinisk praksis.

Der vil være løbende kontakt mellem ledelsen på de enkelte ambulatorier og sengeafsnit, den uddannelsesansvarlige specialpsykolog og chefpsykologen for at vurdere og evaluere I/H-psykologernes læring og kompetenceudvikling samt de organisatoriske forhold og rammer, som gives herfor.

Der foretages løbende evaluering af I/H-psykologens udvikling af viden, læring og kompetencer. Der vil blive benyttet forskelligartede evalueringsstrategier for at belyse, om kompetenceudviklingen er i overensstemmelse med målbeskrivelsen for specialpsykologuddannelsen, hvilket er en forudsætning for det videre forløb som I/H-psykolog.

Ved en ikke-tilfredsstillende evaluering vil den uddannelsesansvarlige specialpsykolog og eventuelt chefpsykologen blive inddraget for at afhjælpe vanskeligheder og optimere forhold for I/H-psykologen med henblik på at opnå tilfredsstillende kompetenceudvikling.

Læringsstrategier

Følgende er de mest benyttede læringsstrategier i specialpsykologuddannelsen i Region Nordjylland.

Læringsstrategi	Beskrivelse
Struktureret klinisk observation	En situation hvor patient, I/H-psykolog og vejleder er til stede. Færdigheder observeres og vurderes direkte, eventuelt ved brug af kompetencekort. Her kan også anvendes videooptagelser.
Casebaseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata, skriftligt, video eller patientdeltagelse.
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra tværfagligt team med henblik på løbende bevidstgørelse og justering af I/H-psykologens daglige arbejde og holdninger.

Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer.
Gruppesupervision	Supervision af dagligt arbejde og holdninger i peergruppe.
Inddragelse i specialfunktioner	I/H-psykologen følger mere erfaren psykolog i forbindelse med løsning af mere specialiserede opgaver.
Litteraturkonference	Deltage i litteraturkonferencer.
Mesterlære	Kompetencer opnås igennem flere trin: • Først at følge erfaren kollega • Derpå at blive fulgt af erfaren kollega med efterfølgende feedback • Dernæst at udføre opgaven alene med efterfølgende supervision
Organisatorisk arbejde	Varetage specifikke fortløbende administrative eller organisatoriske opgaver i forhold til klinikken eller i forhold til faglige aktiviteter.
Selvstudium	Læsning af litteratur og pensum til obligatoriske kurser.
Supervision	Supervision er en fælles refleksionsproces styret af supervisor, hvor I/H-psykologen, som supervisand, har en klart defineret rolle ift. selvstændigt at orientere sig i det problemfelt, som supervisanden har ansvaret for. Supervisor har som ansvar at guide supervisanden ift. mulige læringsveje. Supervisionens rammer og fokus er defineret af I/H-psykologens arbejdsopgaver og aktuelle læringsmål, og typisk vil de være patientrettede såsom udredning og psykoterapi. I/H-psykologen får supervision af psykoterapi ved en specialist i psykoterapi i henhold til kravene i målbeskrivelsen.
Vejledning	Vejledning er en konkret, praktisk og opgaveorienteret læringsstrategi, der sigter mod håndtering af en arbejdsopgave, som vejlederen har større ekspertise i at løse, end I/H-psykologen har. Det er I/H-psykologens ansvar at søge vejledning på områder, hvor erfaring eller kompetencer er mangelfulde, og det er vejlederens ansvar at vejlede, så I/H-psykologen opnår relevant viden og kompetence.
Teoretisk undervisning	Teoretisk undervisning udover nedenstående, f.eks. på afdelingsniveau
Teoretisk kursus	Teoretisk undervisning på tværfaglige kurser eller speciale-specifikke kurser.

Evalueringsstrategier

I/H-psykologen skal jævnligt modtage supervision/vejledning hos sin hovedvejleder, og som minimum én gang om måneden. Til tider kan det være relevant, at hovedparten af supervisionen/vejledning gives af hovedvejlederen, og det vurderes især relevant ved opstart på introduktionsåret.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog er ansvarlig for i samråd med hovedvejlederen at vurdere og effektuere den mest relevant plan for supervision/vejledning for den enkelte I/H-psykolog.

For at sikre, at I/H-psykologen har opnået de nødvendige kompetencer, foretages evaluering. Evalueringen kan være løbende og har til formål at evaluere status på, hvor langt psykologen er i uddannelsen og hvilke justeringer, der eventuelt skal foretages. Evalueringen kan være afsluttende og har til formål at sikre, at kompetencen er opnået.

Evalueringsstrategi	Beskrivelse
Audit af journaler	Kritisk gennemgang af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier.
Godkendt kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus.
Godkendt forskningsmodul	Skriftlig dokumentation for godkendelse af modulet.
Feedback på erklæring eller andet skriftligt arbejde	Gennemgang af erklæring eller skriftligt arbejde i form af psykologiske undersøgelser, epikriser, journalnotater og udtalelser.
Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation, hvor en eller flere erfarne kollegaer ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer I/H-psykologens færdigheder.
360 graders evaluering	Tværfaglig vurdering af udvalgte kompetencer. Hovedvejleder indsamler de skriftlige bedømmelser og drager en samlet konklusion ud fra disse og giver tilbagemelding til I/H-psykologen.
Vurdering ved hovedvejleder og uddannelsesansvarlig	Vejleders og uddannelsesansvarliges samlede indtryk igennem det vejledningsforløb, som I/H-psykologen har været igennem.

4 Beskrivelse af uddannelsesforløbet i relation til national målbeskrivelse

Målbeskrivelsen for voksenpsykiatri danner grundlag for udarbejdelsen af nærværende uddannelsesprogram. Målbeskrivelsen indeholder en uddybende beskrivelse af uddannelsen til specialpsykolog og de kompetencer, som I/H-psykologen skal erhverve sig under henholdsvis introduktions- og hoveduddannelse.

Målbeskrivelsen findes i elektronisk form på sekretariatet for specialpsykologuddannelsens hjemmeside under "Om uddannelsen" og "Målbeskrivelser":

[Specialpsykologuddannelsen - Videreuddannelse for autoriserede psykologer](#)

I porteføljen findes en logbog til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelsen vedrørende intro- og hoveduddannelsen. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig specialpsykolog. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Deltagelse i kurser skal dokumenteres med skriftligt kursusbevis. Beviser for godkendte kurser er juridiske dokumenter og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Den uddannelsesansvarlige specialpsykolog skal i sidste del af hoveduddannelsesforløbet samlet attestere, at kurserne i kursusrækken i forbindelse med uddannelsen er godkendte.

Obligatoriske kurser for specialpsykologuddannelsen

I løbet af specialpsykologuddannelsen skal uddannelsespsykologen gennemføre de obligatoriske kurser og forskningstræning, i alt 66 kursusdage á 7,5 timer, incl. 1 dags introduktionskursus til uddannelsen.

Samlet kursusoversigt:

Introduktionsuddannelsen:

- Introduktion, 1 dag
- Psykopatologi I. Diagnostik og komorbiditet, 2 dage
- Ratingscales, observationer og strukturerede interviews, 1 dag
- Psykopatologi II. Udviklingsprocesser, 2 dage
- Psykologisk testmetode I, 1 dag

- Neuropsykologisk testmetode I, 1 dag
- Biologiske behandlingsprincipper, 2 dage
- Psykologisk behandling I, 1 dag
- Forvaltningslov, 1dag
- Psykiatrilov, 1 dag
- Vejledning/supervision til andre faggrupper, 2 dage

Hoveduddannelsen:

- Børne- og ungdomspsykiatri, 1 dag
- Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II, 2 dage
- Ratingscales, observationer og strukturerede interviews II, 2 dage
- Neurologi, 2 dage
- Biologiske behandlingsmetoder II, 3 dage
- Psykologisk undersøgelsesmetode II, 3 dage
- Psykologisk behandling (4 moduler) II, 10 dage
- Psykopatologi III (2 moduler), 6 dage
- Supervision og Konsulentfunktion, 2 dage
- Ledelse, administration og samarbejde (3 moduler), 9 dage
- Forskning (4 moduler), 10 dage
- Etik, 1 dag

Fokuserede ophold

Der vil være fokuserede ophold på hovedforløbet i børne- og ungdomspsykiatrien, ældrepsykiatrien og retspsykiatrien.

Varigheden af de enkelte fokuserede ophold er 1 uge i retspsykiatrien, 1 uge i ældrepsykiatrien, 2 uger i børne- og ungdomspsykiatrien.

Forskningstræning og forskningsprojekt

I forbindelse med forskningsmodulet skal H-psykologer kunne gennemføre et afgrænset forskningsprojekt. Funktionen som vejleder i forbindelse med dette forskningsprojekt varetages af psykolog eller speciallæge med ph.d.-grad.

Specialpsykologuddannelsen
i Psykiatri Region Nordjylland

April 2025